

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2022-03-28	1.0	Ingela Johansson, Annika Lydänge	Fastställt dokument
2022-05-02	1.1	Annika Lydänge	Uppdaterat dokument

Restaureringsplan för N2000-området Stora Rom inom projektet LIFE RestoRED **LIFE19 NAT/SE000172**

Summary

This document provide a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Stora Rom. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slätterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Blekinge. Läs mer om projektet på webbplatsen <https://www.liferestored.se/>.

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE0410130 Stora Rom

Naturresevat: Stora Rom

Län: Blekinge

Kommun: Karlskrona

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Ingela Johansson

Koordinater för restaureringsområde: 6222190.26 / 551111.63 (Sweref 99TM).

Beskrivning av objektet

Naturresevatet Stora Rom ligger på västkusten av Torhamnslandet Karlskrona kommun. Stora Rom domineras av ekhagmark, men det finns även mindre ytor av mer öppen gräs- mark samt våtmarker. Delar av området består av tätare partier med krattekar och kaprifol. Stora Rom är ett bra exempel på ett gammaldags odlingslandskap som är varierat med små åkrar och trädklädda marker där djuren betade.

Området betas idag, men delar av det har växt igen på grund av för svag hävd. De äldre ekarna har spärrgreniga kronor, vilket visar att området tidigare varit mer öppet. Många av de gamla träden och dess efterträdare hotas av igenväxning, så området är i behov av fri- huggning. Igenväxningen betas främst av ek, vilket innebär att det finns gott om yngre ekar att friställa och därmed skapa framtidens jätteekar.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I projektet ska 5,5 ha betesmark av naturtypen 9070, 1,2 hektar av naturtypen 6270 och 0,8 hektar av naturtypen 1630 restaureras och få ett stärkt ekologiskt tillstånd genom betesdrift och röjning av igenväxning. Vid slutet av projektet ska nya stängsel med större genomgångar finnas så att djurhållning och framtida skötsel underlättas. Friluftslivets intressen ska tas till vara genom att säkra stängselgenomgångar ordnas på två platser.

Framtida skötsel av området ska säkras genom att betesavtal tecknas med en djurhållare, så att marken kan betas årligen med nötkreatur. I möjligaste mån ska miljöstöds sökas för mar- ken för att finansiera den löpande skötseln efter projektets slut. För de delar av marken som ännu inte uppfyller villkoren för miljöstöds ska reservatsförvaltningen stötta med skötselme- del på en rimlig nivå.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning om projektet och om åtgärder.

Tillgängligheten i området ska ökas genom att området blir mer lättframkomligt och attrak- tivt för besök genom restaurering.

Ekosystemtjänsterna död ved och pollinering kommer att gynnas i det här objektet genom exempelvis högstubbar, ringbarkning, faunadepåer, friställning av blommande och bärande buskar, skapande av ett flikigt bryn, gläntor och sandblottor.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha) i ansökan	Ny areal (ha)
9070	Trädklädd betesmark	5,5	
6270	Silikatgräsmark	1,2	
1630	Strandängar vid Östersjön	0,8	

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Stora Rom.

Tabell 2 Planerad omfattning. Nytt värde anger förändringar jämfört med ansökan.

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal	Nytt värde
C1.1	Röjning och avverkning		7,5		
C1.2	Restaureringsbete		7,5		
C2.1	Stängsling	1365			451
C2.2	Borttagande stängsel	1365			851
C2.4	Stängselgenomgång			2	1
C3.6	Veteranisering			15	
C4	Artskötsel/skapa biotop				
D1	Fotodokumentation				
D2.1	Uppföljning av naturtyper				
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare				
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved				
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1	
E1.2	Temaskylt			2	

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Restaurering 2022 och 2023, underhållsröjning 2024-2026.

Beskrivning: Röjning och avverkning genomförs för att åtgärda igenväxning och återskapa en mer öppen och mosaikartad betesmark. Underhållsröjning kommer att genomföras under tre säsonger på hela ytan som restaureras.

-Naturtyp 9070: Restaurering genomförs i två steg. I ett första skede tas främst enbuskar bort. Risiga enar och enar av igenväxningskaraktär tas bort, stabila buskage och finare fristående enar sparas. Gläntor skapas och utvidgas. Småvattnen öppnas mot söder för att de ska bli mer solbelysta. I ett senare skede görs en större insats bland ekarna i form av frihuggning av gamla ekar och efterträdare, bryn ska göras flikiga och blommande buskar friställas.

Efter restaureringen ska området vara varierat med en mosaik av gläntor, mer öppna områden och mer slutna partier. Både gamla och yngre ekar ska vara friställda så de har förutsättningar att behålla och utveckla spärrgreniga kronor. Delar av området, främst branter med kratt-ekar och kaprifol lämnas i princip orörda, för att behålla en variation i täthet.

-Naturtyp 1630: I den västra delen av området mot havet finns en strandäng som har växt igen med sly och en del buskar, främst al. Det mesta av sly och yngre träd på strandängen kommer tas bort. Enstaka buskar samt albuketter sparas. Materialtet behöver tas bort från området, och det behöver göras under torra markförhållanden för att inte skada strandängen.

-Naturtyp 6270: Mellan strandängen och ekhagmarken finns en remsa med silikatgräsmark. Ytan har växt igen med både träd, sly och buskar. Avverkning och röjning kommer att genomföras för att utvidga öppna delar och gynna floran. Blommande buskar sparas för att skapa en varierad struktur och vindskydd från havet. Området öster om muren öppnas för att skapa förutsättningar för floran att breda ut sig.

Action C1.2 Restaureringsbete

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: 2023-2025

Beskrivning: Åtgärden innebär ersättning till djurhållare för bete, som i kombination med underhållsröjning ska hålla efter uppslaget av sly som brukar komma efter restaurering på grund av röjgödsling och ökat ljusinsläpp. Det långsiktiga målet är att bete ska upprätthålla landskapets öppenhet efter restaureringen.

Action C2.1 Stängsling

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2022 och 2023

Beskrivning: 451 meter nytt stängsel kommer monteras. En del av sträckningen som finns med på kartan, den östra kortsidan, är redan utbytt innan projektet startade eftersom det var i så dåligt skick. Den södra delen av stängslet kommer inte genomföras eftersom det blir bättre att göra en fällindelning i den östra delen av området, vilket redan är genomfört.

Action C2.2 Borttagande stängsel

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2022 och 2023

Beskrivning: 851 meter gammalt stängsel kommer tas bort. En del av sträckningen som finns med på kartan, den östra kortsidan, är redan utbytt innan projektet startade eftersom det var i så dåligt skick. Den södra delen av stängslet kommer inte genomföras eftersom det blir bättre att göra en fällindelning i den östra delen av området, vilket redan är genomfört.

Action C2.4 Stängselgenomgång

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2022 och 2023

Beskrivning: Två självstängande grindar av metall kommer monteras, samt trådöppningar för att kunna komma in i området med exempelvis traktor eller maskin.

Action C3.6 Veteranisering

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022

Beskrivning: Veteranisering är ett sätt att på konstgjord väg skapa strukturer i yngre träd som vanligtvis finns i äldre träd. Det är till exempel håligheter, savflöden och död stamved. Med hjälp av motorsåg skapas dessa strukturer, som efterliknar exempelvis hästgnav, blixtskador och hackspetthål. I första hand veteraniseras träd som vanligtvis hade tagits bort vid en naturvårdsåtgärd. I området kommer minst 15 träd veteraniseras.

Action C4. Artskötsel/skapa biotop

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2023

Beskrivning: Flera artspecifika åtgärder kommer genomföras inom området. Mulmholkar är stora holkar i trä som ska efterlikna gamla ihåliga träd. Holkarna fylls med en blandning av ekspån, ekflis och eköv, och i överdelen finns en ingång där insekter kan komma in och där fåglar kan häcka. Syftet med holkarna är att de insekter som vanligtvis lever i gamla ihåliga träd kan nyttja mulmholkarna som tillfällig bostad om det råder en brist på gamla hålträd. I området kommer tre mulmholkar placeras. I den västra delen av området kommer sandblottor skapas för att gynna vilda bin.

Action D1.Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022

Beskrivning: För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: 2026

Beskrivning: Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2023

Beskrivning: I samband med restaureringsåtgärder inom action C.1 kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Vid restaureringen kommer bryn att göras flikiga och blommande buskar att friställas. Gläntor skapas för att skapa varma rum inom området. För planeringen av pollinerarnas miljö ska projektets receptsamling för möjliga åtgärder användas och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/> och Länsstyrelsens webbplats <https://www.lansstyrelsen.se/blekinge>.

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022 och 2023

Beskrivning: I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Flera faunadepåer kommer skapas av nedtaget virke, i första hand används de grövsta stammarna. Flera högstubbar kommer skapas och träd kommer att ringbarkas. För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning: En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp.

Action E1.2 Temaskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning: Två skyltar som beskriver mulmholkar respektive ekmiljöer kommer att tillverkas och sättas upp inom området.

Kartor

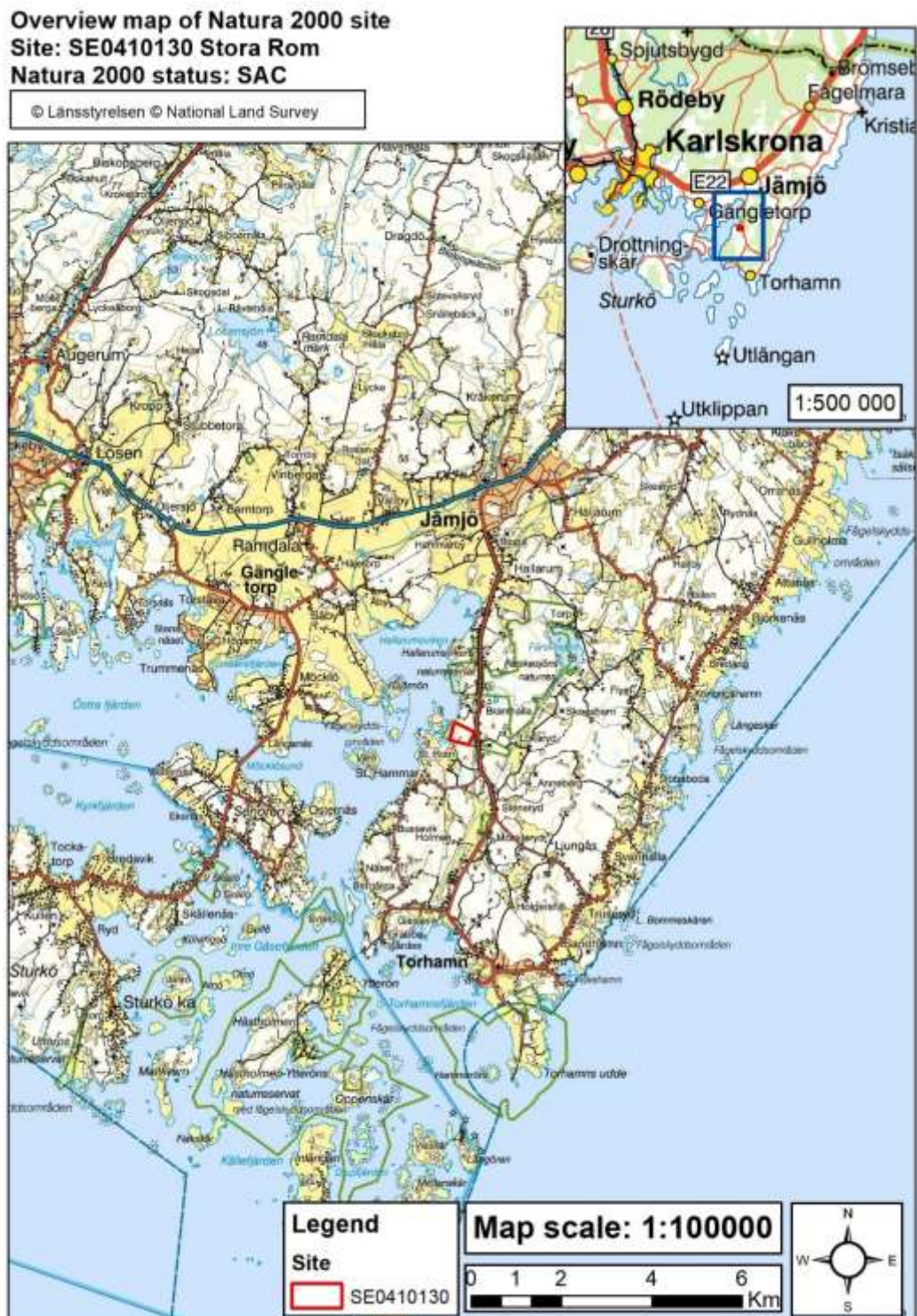
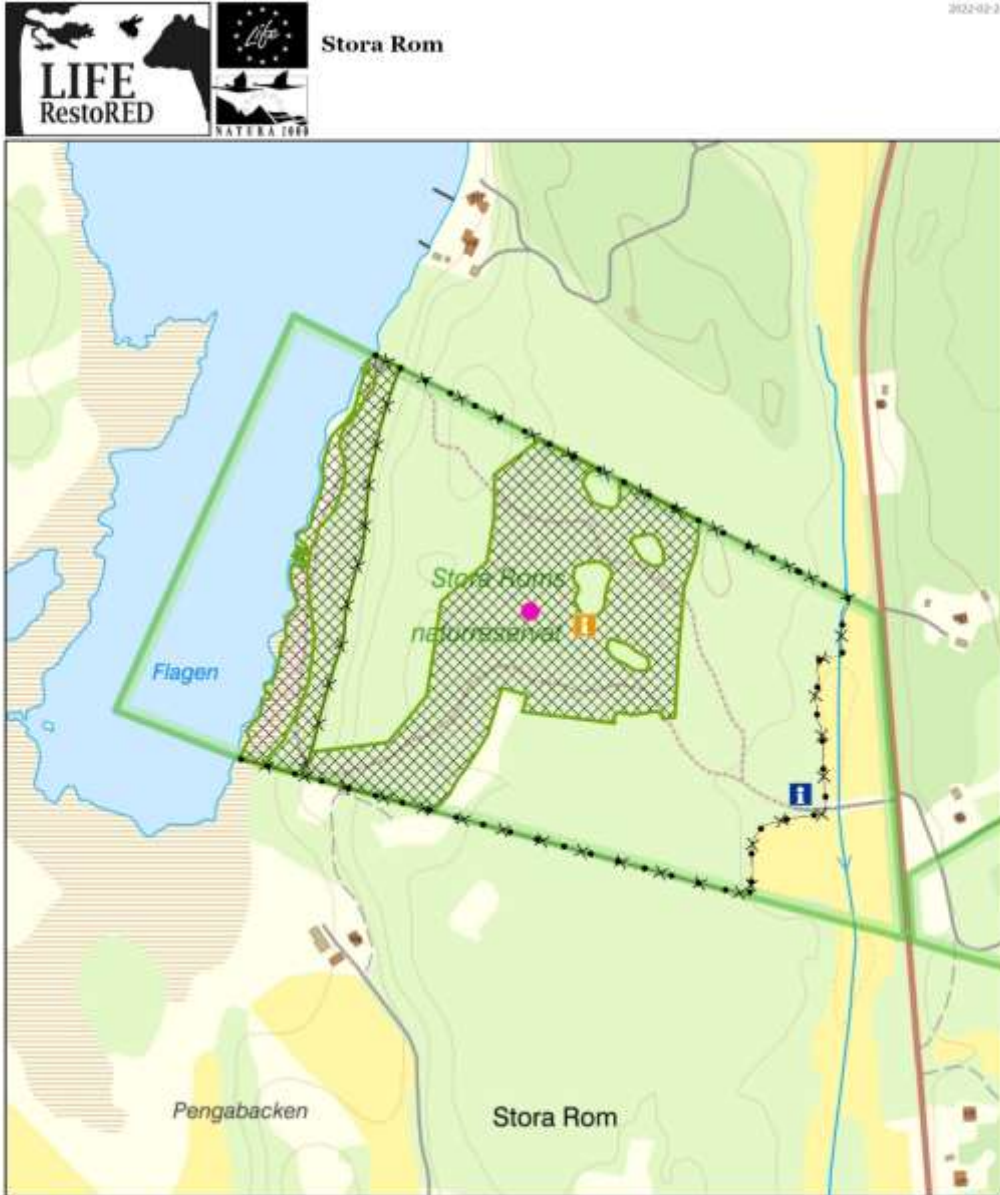

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Stora Rom
 Overview for the site.

Åtgärd

- ◊ C2.4 - Stängselgenomgång
- C3.6 - Veteranisering

- f** E1.1 - Obligatorisk projektskylt
- I** E1.2 - Temaskylt
- C2.1 - Stängsling

- X- C2.2 - Borttagande stängsel
- C1.1 - Röjning
- C1.2 - Restaureringsbete

© Länsstyrelsen
© Lanmätoriet

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet.

Detailed map for measures in the project.

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program.

Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt.

Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>